

Խմբագրատան հասցէ՝

Պէյրուզ. Նահր Իպրահիմ փ.,
Թէքէէն Կեդրոն, 2-րդ յարկ, Ժըմմէյզի

Երեւան. Մամուլի շէնք, Հիմնական
Մասնաշէնք, 2-րդ յարկ, 213ա,
Արշակունեաց 2

Լիբանանեան Լուրեր

Լիբանանցիները Կրնան Մահանալ Դեղ Գնելու Անկարողութեան Պատճառով

«Մենք անդունդի եզրին ենք» յայտարարեց Զլէմանսօ բժշկական կեդրոնի սրտաբանական բաժանմունքի ղեկավար, տոքթ. Էլի Շամմասը: «Գալիք օրերը սարսափելի կրնան ըլլալ, որուն հետեւանքը աղիտալի է, քանի որ մահացութիւնը ահռելի թիւերու պիտի հասնի շատերու կողմէ դեղ գնելու կարողութեան անհնարութեան պատճառով: «Գալիք իրավիճակը կրնայ գերազանցել քովիտի պատճառով մահացածներու թիւը». շարունակեց վերոյիշեալ բժիշկը: Շատ մը հիւանդներու համար ժամանակը իրենց առաջին թշնամին է: Ըստ Շամմասի կարգ մը դժուար հիւանդութիւններու դեղերու գիները արդէն իսկ աստիճանաբար են, մինչ կան հիւանդութիւններ, որոնց համար կենսական դեղերու հիւանդներու կողմէ ակամայ դադրեցումը մահացու կրնայ ըլլալ հիւանդին:

Այս վիճակը պետական լուրջ միջամտութեան կը կարօտի եւ կը ստեղծէ ընկերային լուրջ տագնապ մը, որ դժուար վերականգնելի է:

ՀԱՂՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՌԱԿ-ի Համադրուած Մամուլի Խմբագիրներուն Հանդիպումները Կը Շարունակուին

Չորեքշաբթի 17 Նոյեմբեր ին տեղի ունեցաւ ՌԱԿ-ի Համադրուած Մամուլի՝ խմբագրական պատասխանատուներուն և խմբագիրներուն հերթական առցանց հանդիպումը: Zoom-ի միջոցաւ կազմակերպուած այս հանդիպման այս անգամ կը մասնակցէին «Ազգ»ի, «Ապագայ» ի, «Չարթունք»-ի, «Պայքար»-ի, «Սարտարապատ»-ի և «The Armenian Mirror Spectator»-ի պատասխանատուները:

Ժողովի ուշադրութեան առարկայ եղան ազգային կեանքի ընթացիկ նիւթերը կիզակետ ունենալով այս օրերուն Սիւնիքի մէջ տեղի ունեցող զինուորական և քաղաքական լուրջ զարգացումները: Համազգային գոտեպնդում պահանջող այս չափազանց վտանգաւոր և օրհասական կացութեան առջև, ժողովը քննարկեց մամուլը տեղեկատուական ազդու զօրաշարժի ենթարկելու տարբեր միջոցներ և առաւ որոշումներ: Նաև յատուկ նկատառումով վեր առնուեցաւ Երուսաղէմի կալուածի վարձակալութեան լուրջ հարցը: Սոյն տագնապին հետ առնչուող վկայութիւններուն և վաւերական տուեալներուն լոյսին տակ հանրութիւնը պիտի լուսաբանուի և լուծման պատասխանատու տարբերակներ պիտի առաջարկուին:

ՀԱՂՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մայր Աթոռը Խորապէս Մտահոգ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը խորը անհանգստութեամբ է հետեւում Հայաստանի Հանրապետութեան արեւելեան սահմանին Ադրբեջանի կողմից սանձազերծուած մարտական գործողութիւններին, որոնք սպառնում են վերաճելու լայնամասշտաբ պատերազմի: Ադրբեջանը, անտեսելով 2020 թ. Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ յայտարարութեան պայմանները, Նոր յաւակնութեան տարածքները նկատմամբ:

Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին կոչ է անում միջազգային հանրութեանը, միջեկեղեցական ու միջկրօնական կառոյցներին եւ Զոյր Եկեղեցիների առաջնորդներին՝ հասու բոլոր միջոցներով ձայն բարձրացնելու եւ կասեցնելու ադրբեջանական կողմի հերթական ոտնձգութիւնները՝ յանուն մարդկային կեանքերի փրկութեան եւ հիմնարար իրաւունքների պաշտպանութեան, յանուն Նոր ողբերգութեան կանխման: Հայոց Եկեղեցին յորդորում է աշխարհասփիւռ իր զաւակներին՝ զօրաւիգ լինելու հայրենիքին եւ կարելին ի գործ դնելու՝ իրենց պետութիւնների եւ միջազգային կազմակերպութիւնների ուշադրութեանը յանձնելու յիշեալ դատապարտելի գործողութիւնները, որոնք վերստին ապակայունացնում են իրավիճակը տարածաշրջանում եւ խաթարում թանկ գնով հաստատուած փխրուն խաղաղութիւնը:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ հոգեւոր դասը աղօթող են հայոց պետականութեան անսասանութեան, ազգի միասնականութեան ու ամուր կամքի եւ հայրենեաց պաշտպանների արիասիրտ ոգու համար՝ յաղթահարելու այս մարտահրաւերները եւ վերականգնելու խաղաղ, ապահով եւ արժանապատիւ կեանքը մեր ժողովրդի:

ՀԱՂՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր Ժողովուրդը Պէտք է Ցուցաբերէ Ամուր Միասնականութիւն, Աննկուն Կամք Եւ Անզիջող Կեցումաճք. Արամ Ա. Կաթողիկոս

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսը ագրաւեյճանական ուժերու Սիւնիք ներխուժման վերաբերեալ կը յայտարարէ. «Արցախեան 44-օրեայ պատերազմէն հազիւ տարի մը անցած, ահաւասիկ Նոյն թշնամին, աշխարհին դիմաց, արհամարհելով մարդկային իրաւանց հիմնական սկզբունքները եւ ոտնակոխելով միջազգային օրէնքները, իր ոճրային արարքները Հայաստանի նկատմամբ կը շարունակէ: Յստակ են թշնամիին հետապնդած նպատակները: Հայաստանի դաշնակիցներուն եւ բարեկամ նկատուող երկիրներուն լռութիւնը տարօրինակ է:

Այս կացութեան դիմաց, մեր ժողովուրդը՝ Հայաստանի, Արցախի եւ Սփիւռքի մէջ, պէտք է ցուցաբերէ ամուր միասնականութիւն, աննկուն կամք եւ անզիջող կեցումաճք»:

ՄԱՍԼՈՅ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հ.Բ.Ը.Մ.Ը Բաց քննարկման Հանդիպում Կ'ունենայ Արցախի Պետական Նախարար Արտակ Բեկլարեանի Հետ

11 Նոյեմբեր 2021-ին, Արցախի Պետական Նախարար Արտակ Բեկլարեան, Հ.Բ.Ը.Մ.Ը ՆԻԸ Եորքի Կեդրոնէն ներս հանդիպում մը ունեցաւ Կեդրոնական Վարչութեան անդամներու հետ: ՆԻԸ Եորք եւ շրջակայ համայնքներէն Երիտասարդ Արհեստավարժներու խումբ մը նոյնպէս ներկայ եղաւ հանդիպման, առկայ խնդիրներու շուրջ ազատ քննարկման առիթ ունենալով Նախարարին հետ: Արտակ Բեկլարեանին կ'ընկերանար Յատուկ Խորհրդական Դաւիթ Յակոբեան, որ տասնեակ տարիներ պաշտօնավարած է Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան Անվտանգութեան եւ Չարգացման կառոյցներէն ներս: Բեկլարեանի շրջայցը կը նպատակադրէր համայնքները իրազեկել Արցախի պատմութեան հետագայ հանգրուանի ռազմավարութեան կապակցութեամբ:

Նախարարին այս շրջայցը, կը զուգահեռէր 2020-ին Արցախի դէմ շղթայազերծուած դաժան եւ անհամաչափ պատերազմի տարեկիցին: Ան նշեց, թէ իր այցին նպատակն էր նաեւ մեղմել պատերազմին պատճառով Արցախահայութեան դիմագրաւած մարտահրաւերներուն շուրջ, սփիւռքահայ շրջանակներու մօտ անցնող տարուան ընթացքին յառաջացած տագնապի եւ մտհոգութեան մթնոլորտը: Բեկլարեան եւ Յակոբեան

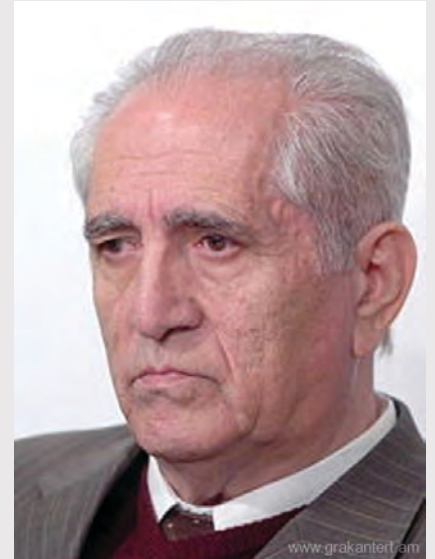
հանդիպեցան Կեդրոնական Վարչութեան անդամներ Արտա Յարութիւնեանի, Նազարէթ Ֆըսթըզճեանի, Անի Մանուկեանի, ինչպէս նաեւ Կեդրոնական Գրասենեակի խումբ մը աշխատակիցներու հետ: Ըլլալով Հ.Բ.Ը.Մ.Ը համալսարանական նախկին կրթաթոշակառու, Արտակ Բեկլարեան գնահատանքով արտայայտուեցաւ շրջանէն ներս Հ.Բ.Ը.Մ.Ը ծաւալած լայն գործունեութեան, կրթական, մշակութային, մարդասիրական եւ տնտեսական-հասարակական զարգացման ծրագիրներուն ուղղութեամբ: Այդ ծրագիրները աւելի եւս ընդարձակելու եւ տարածաշրջանէն ներս կազմակերպչական աւելի ուժեղ ներկայութիւն մը ունենալու կապակցութեամբ, խորհրդակցութիւններ կատարուեցան, նկատի ունենալով Արցախի շուրջ զարգացող իրադարձութիւններու անկաշուն եւ յարափոփոխ ընթացքը: Բեկլարեան նշեց, թէ Հ.Բ.Ը.Մ.Ը եղած է առաջիններէն, որպէս կազմակերպութիւն, որ կանուխէն եւ հետեւողական կերպով, ներդրումներ կատարած է Արցախի զարգացման ուղղութեամբ: Միութեան ծրագիրները, յատկապէս կարողութիւններու մշակումին ուղղութեամբ, օրինակ ծառայած են այլ կազմակերպութիւններու համար: Կարելոր նկատուեցաւ այս առնչութեամբ քննարկումները շարունակել եւ նոր նախաձեռնութիւններ ծրագրել, որոնք ուղղուած ըլլան տարածաշրջանի զարգացող իրադարձութիւններու դիմագրաւումին եւ օժանդակել իրենց կեանքերը վերականգնելու ճիգին մէջ գտնուող Արցախահայութեան: Բեկլարեան պատասխանեց

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Գառնիկ Անանեան

Գառնիկ Անանեան (22 Յունիս 1934, Իջեւան, Հայաստանի Խորհրդային Ընկերակարական Հանրապետութիւն, ԱԽՖՍՀ, Խորհրդային Ընկերակարական Հանրապետութիւններու Միութիւն - 20 Նոյեմբեր 2007, Երեւան, Հայաստան) հայ գրականագետ, հրապարակախօս, բանասիրական գիտութիւններու մասնագետ, (1986), Երեւանի պետական համալսարանի լրագրութեան հիմնարկի հիմնադիր դեկան, 2006-էն Ազգային ակադեմիոյ թղթակից անդամ, ԽՍՀՄ գրողներու միութեան անդամ 1974-էն: Ծնած է Իջեւանի մէջ: 1958-ին աւարտած է Երեւանի համալսարանի բանասիրական հիմնարկը: 1958-1959-ներուն աշխատած է Իջեւանի «Լենինեան ուղիով» շրջանային թերթին մէջ, 1960-1961-ներուն՝ ՀԼԿԵՄ Իջեւանի շրջկոմին մէջ իբրեւ առաջին քարտուղար: 1962-1965-ներուն ուսանած է Երեւանի համալսարանի յետընթացաւարտին մէջ: 1965-էն սկսեալ դասախօսած է Երեւանի համալսարանին մէջ: 1965-ին «Հայ գեղարուեստական գրականութիւնը եւ քննադատութիւնը «Մուրճ» ամսագիրին մէջ (90-ական թուական)» թեմայով

աւարտաճառ պատրաստած է եւ ստացած է բանասիրական գիտութիւններու թեկնածուի աստիճան: 1982-ին «Եղիշէ Չարենց (կեանքի եւ ստեղծագործութեան փրոպէմներ)» թեմայով աւարտաճառ պատրաստած է եւ ստացած է (1983) բանասիրական գիտութիւններու դոկտորի աստիճան: 1977-1985-ներուն եղած է Երեւանի համալսարանի հրատարակչութեան վարիչը: Նախաձեռնողն է «Ուսանողի գրադարան», «Հայագիտական հետազօտութիւններու մատենաշար», «Քրեատոմատիա» շարքերուն: 1985-1996-ներուն եղած է ԵՊՀ բանասիրական հիմնարկի աւագերէցը, ապա լրագրութեան ամպիոնի հիմնքին վրայ ստեղծած է լրագրութեան հիմնարկը, որուն աւագերէցն էր մինչեւ մահ:

Ներկայ գտնուող Երիտասարդ Արհեստավարժներու բազմաթիւ հարցումներուն: Ան լաւատեսութեամբ արտայայտուեցաւ, Միացեալ Նահանգներու մէջ իր շրջայցի ընթացքին աւելի քան 1500 անձերու հետ ունեցած հանդիպումներէն իր տպաւորութիւններուն մասին: Ընդունելով յանդերձ այն ծանր դժուարութիւնները գործը կը դիմագրաւէ Արցախը այսօր, ան շեշտեց համագործակցութեան եւ ներդրումներ կատարելու լայն կարելիութիւնները: Հոկտեմբերի 10-ին սկսած իր շրջայցի ընթացքին, ան հանդիպած էր Լոս Անճելըսի, Ֆրեզնոյի, Սան Ֆրանսիսկոյի, Ուաշինկթըն Տի Սի-ի, Պոսթընի, Նիւ Ճըրզիի եւ Նիւ Եորքի հայ համայնքներու ներկայացուցիչներու եւ պատասխանատուներու, ինչպէս նաեւ քոնկրետականներու հետ: Ան շեշտեց, թէ իր առաքելութեան գլխաւոր նպատակն էր ներկա-

յացնել Արցախի դիւանագիտական նոր ուղղութիւնը, ծանօթացնել ներկայ իրադրութիւնը, հեռանկարները եւ ապագայի տեսլականը: «Մենք կը փափաքինք լսել թէ ինչ ձեւերով կրնանք աւելի արդիւնաւոր կերպով գործակցիլ եւ մասնակից դարձնել Սփիւռքը, միասնաբար զարգացնելու համար Արցախը» ըսաւ Արտակ Բեկլարեան: Չրուցավար Նանա Շահնազարեան մասնակցող երիտասարդներու ուշադրութիւնը հրաւիրեց հանդիպումի մտերիմ բնոյթին վրայ եւ քաջալերեց լաւագոյնս արդիւնաւորել ներկայացուած այս առիթը: «Նախարար Բեկլարեան մեզի կը վերլիշեցնէ թէ մենք պարտուած ժողովուրդ չենք: Ան կը ներկայանայ ապագայի տեսլականով եւ միասնաբար կառուցելու հրաւեր կ'ուղղէ մեզի»:

Գոհաբանության Օրը

ՎԵՐ. ԴՈԿՏ. ՎԱՅԱՆ Յ. ԹՈՒԹԻԿԵԱՆ

Գոհաբանության Օրը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ կը տօնուի Նոյեմբեր ամսուն չորրորդ Զինգշաբթի օրը: Այդ օրը նշանակուած է որպէս Շնորհակալութեան Օր ամերիկացի ժողովուրդին համար՝ իր երախտագիտութիւնը յայտնելու իր վայելած տեսանելի եւ անտեսանելի բարիքներուն համար:

Պատմականօրէն, Ամերիկայի առաջին Գոհաբանության Օրը տօնուեցաւ 1621 թուականին, Պանդուխտ Զայրերու կողմէ Մետչուսէթը Նահանգի Փլիմութ քաղաքին մէջ: Այդ տարուան ձմեռը եղած էր սաստիկ որու ընթացքին այլազան հիւանդութիւններու պատճառով Պանդուխտ Զայրերու համայնքին գրեթէ կէսը մահացան: Բայց 1621-ի ամառը յոյս ներշնչող եղանակ մը եղաւ: Կառավարիչ Ուիլիլմ Պատֆըրտ հրահանգեց որ ժողովուրդը եռօրեայ խնճոյքով մը իր երախտագիտութիւնը յայտնէ Աստուծոյ՝ իր ընծայած բարիքներուն համար:

Գոհաբանության Օր-ուան առթիւ կ'արժէ աւուր պատշաճի քանի մը հակիրճ խորհրդածութիւններ ընել:-

Առաջին, Գոհաբանության Օր-ը իր ծագումով եւ ոգիով կրօնական օր մըն է: Ան հաստատուեցաւ որպէս մասնաւոր արտայայտութիւն ու յիշեցում, թէ մարդիկ յաւետ երախտապարտ ըլլալու են իրենց Արարիչին, քանի որ կեանքն ու անոր լիութիւնը Աստուծոյ պարգէնն է մարդ արարածին: Գոհաբանության Օր-ուան նախորդող շաբաթներուն եւ օրերուն ձայնասփիւռի, հեռուստատեսիլի եւ թերթերու անթիւ ու անհամար ծանուցումներ կ'ողողէն մեզ, թէ Գոհաբանության Օրը ի՞նչ պէտք է ուտենք եւ խմենք: Բայց գրեթէ ոչինչ կը լսենք օրուան խորհուրդին մասին, թէ Գոհաբանության Օրը մեր երախտագիտութիւնը առ Աստուած արտայայտելու պատեհ առիթ մըն է: Մարդիկ իրենց կերուխումին մէջ կորսնցուցած են այդ օրուան խորհուրդն ու իմաստը: Պանդուխտ Զայրեր իրենց Գոհաբանության տօնախմբումով կ'ուզէին իրենց երախտագիտութիւնը յայտնել Աստուծոյ՝ Ասոր ընծայած տեսանելի եւ անտեսանելի բարիքներուն, պարգէններուն եւ շնորհներուն համար: Անոնց նպատակը հնդկահաւ ուտել, ոգէից ըմպելիներով արբենալ եւ զուարճանալ չէր: Կերուխումը միայն միջոց մըն էր գերագոյն նպատակին, այսինքն գոհունակութիւն եւ շնորհակալութիւն մատուցանելու «ամեն բարի տուրք եւ ամեն կատարեալ պարգէն շնորհող Աստուծոյն»:

Երկրորդ, Գոհաբանության Օր-ը յիշեցում մըն է մեզի, որ երախտագիտութիւնը հայեացքի հարց է եւ կախեալ չէ արտաքին պարագաներէ: Անհատի մը երախտագիտութիւնը չի չափուիր իր վայելած բարիքներու թիւով: Երախտագիտութիւնն ու գոհունակութիւնը քանակական իրականութեանց հետ աղերս ունեցող բաներ չեն: Երբ յետադարձ ակնարկ մը նետենք Ամերիկայի առաջին Գոհաբանության Օրուան վրայ՝ այն եզրակացութեան կը հանգիսն, որ երախտագիտութիւնն ու գոհաբանութիւնը անելի հոգեկան ներքին տրամադրութիւններ են քան արտաքին պարագաներէ կախեալ երեւոյթներ:

Վաղեմի օրերուն Նիւ Ինկլլանտի մէջ սովորութիւն դարձած է Գոհաբանության Օրը ճաշասեղանի իւրաքանչիւր պնակին մէջ հինգ եգիպտացորենի հատիկներ դնել՝ որպէս յիշեցում այն ցուրտ ու սաստիկ առաջին ձմեռուան դառն օրերուն երբ Ամերիկա ժամանած Պանդուխտ Զայրերու օրապարէնը (ration) միայն հինգ եգիպտացորենի հատիկներ էին...:

Շաբ. էջ 06

Օտար Բարքեր

ԳԵՈՐԳ ԲԵՕՇԿԵՐԵԱՆ

«Զարթօնք»ի երեց Աշխատակից

Հակադարձ Կենդանաբանական Պարտէզ . . .

Մենք գիտենք որ կենդանաբանական պարտէզ երբ այցելենք, վայրի կենդանիները պիտի տեսնենք վանդակներու եւ կամ արգելափակուած միջավայրերու մէջ: Այս միջոցները առնուած են, այցելուներու ապահովութեան համար:

Բայց ի՞նչ է «Հակադարձ Կենդանաբանական պարտէզը» (Reverse zoo), որուն մասին պիտի անդրադառնամ այսօր: Հիմա պիտի զարմանաք երբ իրողութեան տեղեակ դառնաք:

Արդարեւ՝ այս պարագային, մարդիկ են որ կը զետեղուին վանդակներու մէջ եւ կենդանիներն են որ անկաշկանդ կը թեքերին այդ վանդակներուն շուրջ, բնութեան ազատ ծոցին մէջ . . . Սակայն ինչո՞ւ, հիմա թոյլ տուէք որ բացատրեմ:

Ուրեմն Հարաւային Ափրիկէի հանրապետութեան Harrismith քաղաքին մէջ գոյութիւն ունի առիւծներու ապաստանարան մը, ուր կը բնակին 77 փրկուած առիւծներ: Այդ ապաստանարանի հոգածութիւնը յանձնուած է ոչ-շահաբեր (nonprofit) ընկերութեան մը, որուն գործադիր տնօրէնն է Սուզան Սքաթ անունով կին մը:

Վերոյիշեալ ապաստանարանը շահագործման դրուած է, որպէսզի կարենան հոգալ այդ կենդանիները պահելու ծախսը: Հիմա տեսնենք թէ ի՞նչ է այդ շահագործման պայմանները:

Նախ եւ առաջ՝ 14 տարեկանէն վար երեխաներ չեն կրնար մասնակցիլ այդ շահագործման: Իսկ անոնք որոնք կը փափաքին մաս կազմել, պէտք է 45 վայրկեանի համար վճարեն 134-197 տոլար: Իսկ այդ շահագործումը տեղի կ'ունենայ օրական մէկ անգամ միայն՝ եթէ օդը նպաստաւոր ըլլայ, առաւօտեան ժամը 6:30-7:15:

Դիտեցէք կցուած նկարը եւ տեսնէք թէ առիւծները որքան ազատութիւն առած են եւ մագցած՝ վանդակներուն վրայ, ուր արգելափակուած են մարդիկ: Իսկ մասնակցողներէն մին՝ նկարագրելով իր փորձառութիւնը, ըսած է որ առիւծը ինծի այնքան մօտ էր որ կրնայի զինք շատ դիւրաւ հոտուղտալ . . . Ան ի գիտութիւն պէտք է ըսեմ որ այդ առիւծներէն իւրաքանչիւրը կը կշռէ 122-էն 258 քիլօկրամ:

Քանդակագործի մը Գլուխգործոցը . . .

Երբ քանդակագործ ըսենք, անմիջապէս կը հասկնանք արուեստագէտ մը՝ որ կը ստեղծագործէ քարի եւ կամ փայտի վրայ: Իր այդ բժախնդիր եւ նուրբ աշխատանքը բարձր կը գնահատուի, աշխարհի արուեստասէր հասարակութեան կողմէ:

Քանդակագործեր ալ կան սակայն՝ յատկապէս ամերիկայի մէջ, որոնք իրենց ձիրքը կը յայտնաբերեն դոլումի վրայ (տես նկարը): Այս մէկը ընդհանրացած է Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին, որ կը զուգարհիպի Halloween-ի տօնակատարութեան:

Halloween կը նշանակէ All Saints Day որ տեղի կ'ունենայ Նոյեմբեր ամսուան 1-ին:

Իսկ մէկ օր առաջ՝ All Saints Eve, մեծեր եւ պզտիկներ, ծպտուած հագուստներով (տես նկարը) ման կու գան՝ Trick or Treat թեմայով, շաքար-շոքոլա հաւաքելով իրենց բնակարաններու մօտակայ տուններէն . . .

Հիմա գանք մեր բուն նիւթին, Իտալացի քանդակագործի մը գլուխգործոցը: Մեր այս քանդակագործը իր ձիրքը յայտնաբերած է ձմերուկի մը վրայ: Բայց ինչո՞ւ, ես ալ չեմ գիտեր:

Շաբ. էջ 07

Կեանքը Վահան Թեքեան Վարժարանին Մեջ

«Օրդ. Լորիսը Մեր Լաւագոյն Յիշատակներուն Մէջ Մեծագոյն Տեղը Կը Գրաւէ». ՎԹՎ-ի Տնօրէնուհի՝ Սեւանա Սեմերճեան-Տարազճեան Կայացաւ Յիշատակի Հանդիսութիւն Նուիրուած Օրդ. Լորիս Թուղլաճեանին

**«Յիշեցէ՛ք երբեմն այն հոգին,
որ դողաց
Վասն ձեր եւ բազմաց ...»:
Վահան Թեքեան**

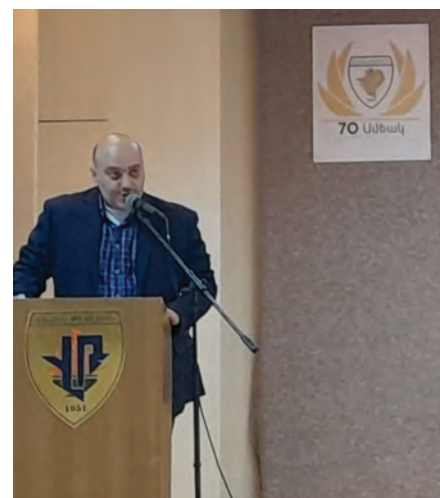
Օրդ. Լորիս Թուղլաճեան եղած է ֆրանսերէնի եւ հայերէնի վաստակաշատ ուսուցչուհի Վահան Թեքեան դպրոցէն ներս, ինչպէս նաեւ՝ ժրագնան անդամ ՌԱԿ Շուշան-Վարդէնի ակումբի: Ծառայած է վարժարանիս հոգաբարձութեան կազմին իբրեւ ատենադպրուհի: Անողորմ մահը մեզմէ հեռացուց մեր բոլորին շատ սիրելի Օրդ. Լորիսը, խոր կսկիծ մը յառաջացնելով մեր բոլորին սրտերուն մէջ:

Արդ, Երկուշաբթի 15 Նոյեմբեր 2021-ին, վարժարանիս Յակոբ Պարսամեան սրահին մէջ տեղի ունեցաւ յիշատակի հանդիսութիւն ներկայութեամբ ԹՄՄ Հիմնադիրներու Մարմնի Ատենապետ՝ Տիար Յակոբ Գասարճեանի ու անոր կողակիցին, վարժարանիս Հոգաբարձութեան ատենապետուհի՝ Տիկ. Անի Լաչինեանի, ողբացեալ Օրդ. Լորիս Թուղլաճեանի զարմուհի՝ Տիկ. Մարօ Ներսէսեանի, ՌԱԿ Շուշան-Վարդէնի ակումբի անդամուհիներու, ողբացեալի նախկին աշակերտ՝ Տիար Գեորգ Տաղլեանի, տնօրէնութեան, ուսուցիչներու, աշակերտներու, ծնողներու եւ յիշատակը յարգող հիւրերուն:

Մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութենէ ետք, յայտագիրը սկսաւ քայլերգներու ունկնդրութեամբ, որմէ ետք վարժարանիս Հայ Գրականութեան դասատու Պրն. Աւետիս Տիպան իր բացման խօսքին մէջ անդրադարձաւ. «Մարդ՝ որ գործեց մարդկութեամբ, խղճով ու հաւատով. տուաւ աւելին քան ստացաւ: Օրդ. Լորիս Թուղլաճեան եզակի այն ուսուցչուհիներէն էր, որ երբեք չզլացաւ փոխանցելու գիտութիւն ու կրթութիւն իր աշակերտներուն: Ըլլալով կրթական մշակ, յաճախ ան իր նպաստը բերաւ ներհայկական ազգային կեանքէն ներս»:

Պրն. Տիպան իր խօսքը շարունակեց ըսելով, թէ տարիներ շարունակ Օրդ. Լորիս եղած էր իրեն հարազատ Պէյրութի Վահան Թեքեան Միջն. Վարժարանին հոգաբարձութեան ատենադպրուհին: Անձնուիրաբար ու հոգատարութեամբ փայփայած էր վարժարանիս բոլոր պետքերն ու լուծած անոր անհամար խնդիրները: Ան ընկերասիրութեան եւ ուսուցչութեան բարձր ոգիով, գիտութիւն սերմանած էր իր աշակերտներուն մէջ, որոնք հպարտօրէն մինչեւ օրս կը յիշեն իրենց ուսուցիչն ու դաստիարակը:

Պրն. Տիպան նաեւ անդրադարձաւ Օրդ. Լորիս Թուղլաճեանի կենսագրական գիծերուն: Բացման խօսքէն ետք, խումբ մը աշակերտներ հանդէս եկան

խմբային արտասանութեամբ մը, կատարելով ծաղկաքաղ Վահան Թեքեանի եւ Սիլվա Կապուտիկեանի բանաստեղծութիւններէն, որոնք շատ սիրելի էին հանգուցեալին համար: Ապա խումբ մը աշակերտուհիներ ներկայացան «Տուտուկ» հեզաճկուն նազ պարով:

Տեղի ունեցաւ նաեւ տեսերիզի ցուցադրութիւն պատրաստուած Օրդ. Լիւսի Տօքմէճեանի կողմէ նուիրուած Օրդ. Լորիսին, որուն յաջորդեց յուշերու կենդանի վկայութիւններ Պրն. Գեորգ Տաղլեանի, ինչպէս նաեւ տեսերիզի միջոցով Օրդ. Լիւսի Տօքմէճեանի, որոնք աշակերտած էին անոր: Ապա վարժարանիս տնօրէնուհի՝ Տիկ.

Սեւանա Սեմերճեան Տարազճեան իր սրտի խօսքին մէջ անդրադարձաւ, թէ «Կեանքին խորութիւնը չենք կրնար արժեւորել կարելոր հարցերու գնահատականը կատարելով, այլեւ՝ որքանով գնահատած են մեզ: Ճշմարիտ իմաստը այս գաղափարին կը գտնենք մեր մէջ եւ մեր զգացումներուն մէջ»: Ան ըսաւ, թէ այստեղ համախմբուած ենք, որովհետեւ հետաքրքրուած ենք: Այստեղ կը գտնուինք, որովհետեւ մեր կապը Օրդ. Լորիս Թուղլաճեանի հետ խոր կապակցութիւն մըն էր, հիմնուած սիրոյ, վստահութեան եւ հասկացողութեան վրայ: Այս մէկը կրնայ պատահիլ միայն արժեքաւոր ոգի ունեցող անձի մը հետ. նման Օրդ. Լորիսի ոգիին:

Ան իր խօսքը շարունակեց ըսելով. «Երբ լսեցի անոր մահուան գոյժը, բազմաթիւ մտածումներ եւ յիշատակներ փութացին մտքիս մէջ: Ինչպէս ձեզմէ ոմանք, ես ալ մտածեցի մեր վերջին հանդիպման մասին: Անմիջապէս յիշեցի մեր միջեւ տեղի ունեցած վերջին խօսակցութիւնը: Որպէս աշակերտուհին Օրդ. Լորիսին, վերջիվերջի անցեալի քանի մը յատուկ վայրկեանները Վահան Թեքեան վարժարանի սրահին, միջանցքներուն եւ դասարաններուն մէջ: Այդ ջերմ եւ հանգստաւետ միջավայրը, որ կը ստեղծէր ան, յաւիտենապէս վառ պիտի մնայ մեր մտքերուն մէջ: Վստահաբար Օրդ. Լորիսը մեր լաւագոյն յիշատակներուն մեծագոյն տեղը կը գրաւէ: Ան յաւիտենապէս պիտի ըլլայ մեր կեանքերուն նուիրական անձը»: Տնօրէնուհին ըսաւ, թէ Օրդ. Լորիսը խիզախ էր, կեանքով լեցուն, աշխատունակ, վճռակամ եւ ներքնապէս գեղեցիկ: Մէկ խօսքով հերոսուհի մըն էր: Ան յատուկ կերպով հպած էր իր հոգւոյն, գիտութեան սերմերը սերմանած էր իր մէջ եւ սնուցած գրելու կարողութիւնը:

Կեանքը Վահան Թեքեան Վարժարանին Մէջ

«Օրդ. Լորիսը Մեր Լաւագոյն Յիշատակներուն Մէջ Մեծագոյն Տեղը Կը Գրաւէ». ...

Սկիզբը Էջ 04

Կարելոր դասերը, որ փոխանցած էր իրեն յաւիտեան պիտի մնան արմատացած իր սրտին մէջ: Ան միայն ուսուցչուհի մը չէր, այլ նաեւ մէկը, որ ականջ կու տար աշակերտներուն առօրեայ հարցերուն: Ինք եռանդով կը դասաւանդէր եւ իրեն համար ուսուցչութիւնը առաքելութիւն էր: Տնօրէնուհին իր խօսքը եզրափակեց ըսելով. «Բազմաթիւ բաներ կան, որոնք քու տեսողութիւնդ կը հրապուրեն, սակայն սակաւաթիւ են այն բաները, որոնք կը հրապուրեն սիրտդ: Օրդ. Լորիսը հրապուրած

է սիրտս եւ միշտ պիտի փնտռեմ զինք կարօտով: Վերջապէս, պիտի առաջարկեմ, որ չսգաք եւ չտրտմիք. ինք երբեք պիտի չփափաքէր այդ մէկը, այլ յիշեցէ՛ք այն գեղեցիկ պահերը, զորս անցուցած էք իր հետ: Յիշեցէ՛ք իր խնդրքը, իր ժպիտը,

յիշեցէ՛ք զինք ուրախութեամբ եւ յիշեցէ՛ք զինք միշտ: Հիմա այդ է, որ ինք պիտի ուզէր, որ զգայինք: Խունկ ու աղօթք Օրդ. Լորիս Թուղլաճեանի անթառամ յիշատակին»: Այնուհետեւ բեմահարթակ հրաւիրուեցաւ վարժարանիս Հոգաբարձութեան Ատենապետուհի՝ Տիկ. Անի Լաչինեան, որ փոխանցեց իր սրտի խօսքը, որուն ընթացքին ան ջերմապէս գնահատեց յուշ հանդիսութեան համապարփակ բովանդակութիւնը: Ան շեշտեց, թէ սոյն յայտագրի խմբային արտասանութեան բաժնին մէջ ներկայացուած ծաղկաքաղը

լաւագոյնս կը բնորոշէ Օրդ. Լորիսի առաքինի յատկանիշները: Ան իր խօսքը աւարտեց ըսելով, թէ Օրդ. Լորիսի հոգին գոհունակութեամբ կը սաւառնի իր սիրեցեալ երկրորդ տան՝ Վահան Թեքեան վարժարանին մէջ: Յիշատակի հանդիսութիւնը հասաւ իր աւարտին, երբ ԹՄՄ Հիմնադիրներու Մարմնի Ատենապետ՝ Տիար Յակոբ Գասարճեան ողբացեալին զարմուհիին՝ Տիկ. Մարօ Ներսէսեանին յանձնեց յետ մահու պատուոյ շքանշանը:

Վահան Թեքեան Վարժարանի Լրատուական Գրասենեակ

Լիբանանահայ Վարժարան

Մեսրոպեան Վարժարանին Մէջ Նշուեցաւ Լիբանանի Անկախութեան Տօնը

Հայ կաթողիկէ Մեսրոպեան բարձրագոյն վարժարանի աշակերտները Նոյեմբեր ամսու երկրորդ տասնօրեակին զանազան աշխատանքներով անդրադարձան Լիբանանի Անկախութեան տօնին, որուն նուիրուած կեդրոնական ձեռնարկը տեղի ունեցաւ 18 Նոյեմբերին, վարժարանի շրջափակին մէջ:

Աւարտական դասարանի աշակերտուհի Հրոյս Բիւրիւմեանի բացման խօսքէն ետք, գեղարուեստական մասով ելոյթներ ունեցան Ծաղիկ դասարանի, Նախակրթարանի եւ միջնակարգի

աշակերտները եւ Մեծ ու Փոքր Ծիծեռնակներ երգչախումբերը, պարոն Մանուէլ Բէշիշեանի ղեկավարութեամբ: Խմբային երգերով, ասմունքով եւ ուղերձներով Մեսրոպեանի աշակերտները յարգեցին յիշատակը Անկախութեան սերունդի ներկայացուցիչներուն եւ շեշտեցին անկախութեան գաղափարին կարեւորութիւնը՝ յառաջադէմ պետականութեան կերտումին մէջ:

Մեսրոպեանի տնօրէն պարոն Կրէկուար Գալուստ իր պատգամին մէջ դիտել տուաւ, որ մօտ երկու տարի է, որ Անկախութեան տարեդարձը կը տօնուի առանձնապատուկ պայմաններու մէջ, որոնք կը

յատկանշուին ընկերային, տնտեսական եւ առողջապահական սուր տագնապներով: Ան շեշտեց, որ լիբանանցիք եւ յատկապէս երիտասարդութիւնը կը գտնուին ծանօթ բոլոր դժուարութիւնները յաղթահարելու եւ Լիբանանին

կառչելու պարտաւորութեան տակ, պահպանելու համար Մայրիներու երկրին առաքելութիւնը:

18 Նոյեմբեր, 2021
Տեղեկատուական գրասենեակ
Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան
Բարձրագոյն Վարժարանի

Մինչեւ Ե՞րբ Եւ Ինչպե՞ս

ՅԱԿՈԲ ՊԱԼԵԱՆ

«Որպեսզի կարելի չըլլայ իշխանութիւնը չարաշահել, անհրաժեշտ է որ, իրերու դասաւորումով, իշխանութիւնը կասեցնէ իշխանութիւնը»:
Մոկսեքիէօ, ԺԸ դար, քաղաքական մտածող

Յայաստանի մամուլին եթէ հետեւիք, արդէն պարտոնածի եւ սփիւռքաքորի պատճառած հոգեկան ընկճուածութիւնը ամէն օր կ'աւելնայ: Զրագէտներով հայեր կը կրակեն իրարու վրայ, ասոյին-անոյին տեսաբար խարդախութիւններ եւ իւրացումներ կը կատարուին:

Անձնասպանութեան լուրեր, կամուրջէն նետուողներ: Սպանութիւններ: Եւ ինքնաշարժերու վթարներ եւ անոնց հետեւանքով մահեր:

Համալսարանի տնօրէնը կ'որոշէ ինք իր եւ իր վարորդի աշխատավարձը կրկնապատկել: Աւագ դպրոցի մը տնօրէնի պաշտօնին թեկնածու կը ներկայացուի պետական այս կամ գլխաւոր պատասխանատուի քոյրը կամ ընկեր բարեկամը, հակառակ ուսուցչական կազմի եւ աշակերտութեան մերժումին (դասադուլ եւ գործադուլ):

Այս կամ այն պետական պաշտօնին կը նշանակուին պետական աւագանիի այս կամ այն անդամին քենին, աներծագը, կնոջ ընկերուիին:

Ամէն օր արուեստագետներ, գրողներ, ակադեմիկոսներ, լրագրողներ, քաղաքացիներ, իշխանութիւն կը քննադատեն: Կ'ըսուի, որ Նախկիններու քննադատուած կոռուպցիան կը շարունակուի:

44-օրեայ պատերազմի պարտութեան ծալքերը կը բացուին, կը նշուին կոռուպցիա, հաղորդակցութեան եւ համակարգումի ծանրակշիռ թերացումներ:

Գաղտնիք չեն պետական պաշտօնեաներու եւ ոստիկանութեան ծառայողներու աշխատավարձերու թռիչքային յաւելումները:

Ամէն օր կը խօսուի գիններու աճի մասին: Ուրեմն քաղաքացին գիտէ երկրի եւ իր աննախանձելի վիճակը:

Հաւանօրէն անկարողութեան զգացումով եւ յուսահատութեամբ, քաղաքացին կ'արտագաղթէ: Հայաստանցիներով ստեղծուած նոր սփիւռքի անհատական եւ հաւաքական կացութիւններու գնահատականը դեռ ոչ ոք չըրաւ:

Հայաստանի սահմաններէն ներս գտնուող ճանապարհներու վրայ անցակէտեր կը հաստատուէ թշնամին... Եւ տուրք կը գանձէ: Իշխանութիւնը մեղսակից է կամ անգործ հանդիսատես:

Յանձնուած բարձունքներու վրայ հաստատուած թշնամին կը կրակէ քաղաքացիներու վրայ, մարդիկ կը մեռնին:

Թշնամին կը կրակէ հայկական սահմանին վրայ կանգնած հայ զոհուորիս վրայ: Չիսուորներ կը մեռնին:

Ցոյցեր կը կատարուին եւ ոստիկանութիւնը ձերբակալութիւններով կը պատասխանէ:

Դիտեցէ՛ք Հայաստանի հեռատեսիլը: Կարդացէ՛ք Հայաստանի թերթերը: Յիշուած բոլոր պարագաները Նախկիններուն գործերը չեն, ընդդիմութեան յերիւրանք չեն: Այս իրադարձութիւնները եւ լուրերը թշնամիներու կամ ընդդիմութեան կողմէ կազմակերպուած հակապետական տրուութիւն, ինչպէս կ'ըսուի՝ ֆէյք Նիուզ չեն:

Կարելի է քննադատել Նախկիններու թերացումները, սխալները:

Այսօր ո՞վ կրնայ ըսել, թէ որքա՞ն դատական հարցերու թիւը: Ի՞նչ է թիւը անբաղձալի համարուած դատաւորներու: Քաղաքական իշխանութիւնը կարծէք ինք դարձած է դատական ատեան եւ կը թելադրէ վճիռներ կայացնել ըստ իր հայեցողութեան:

Հեռատեսիլը ցոյց կու տայ թէ ինչպէս ոստիկանական ջոկատները բրտութեամբ ցուցարարները կը դիզեն ոստիկանական յատուկ բեռնատարներու մէջ եւ կ'իջեցնեն անոնց երկաթեայ վարագոյրը:

Բայց քննադատութիւնը կրնա՞յ կուրացման պատճառ ըլլալ եւ վարագուրել ներկան: Չտեսնել պարտութեան հետեւանքները, ոստիկանական վարչաձեւի ստեղծումը, հին-նոր սակաւապետութեան (օլիգարխիայի) տիրապետութեան հաստատումը:

Նախկիններն են մեղաւոր, եթէ այսօր բոլոր բացասականութիւնները եւ հին մեղքերը կը տեսնեն նոր դէմքերով:

Ինչպէ՞ս հարց չտալ, թէ ա՞յս պիտի ըլլար հետեւանքը «թաւշեայ յեղափոխութեան»: Դատաւիտուած Նախկինները հայրենիք կայունացուցած էին, չէին պարտուած, պատճառ չէին եղած տարերային արտագաղթի:

Ի տես եւ ի լուր այս կացութեան, զգացական հայրենասէր սփիւռքահայը կրնա՞յ յոռետես չըլլալ:

Ինչպէ՞ս բացատրել, որ Հայաստանի մէջ այսօր կը զարգանայ եւ կ'ամրանայ այն տեսակետը, որ Հայաստան Ռուսիոյ հետ պետք է կնքէ Միութեանական Միութիւն, այսինքն՝ դադորի ըլլալէ անկախ երկիր:

Ո՞վ է այս անփառունակ Նահանջի պատասխանատուն: Նախ՝ մենք, եւ մենք՝ այն իշխանութիւնն է որ Նստած է դէկին:

Իսկ երբ ժողովուրդ մը կը խրի լաւ ապրելու իրաւունք նուաճելու թմբիկին մէջ, կը տառապի հակուրութենէ, եզրակացնելով՝ որ Նախկինները վատ էին, հետեւաբար՝ նորերը լաւ... Այս ապաքաղականացման յոռետոյն ձեւն է, եւ Հայաստան եւ սփիւռքները:

Հայաստանի եւ մեր ժողովուրդի ներկան, մեղմ ասած, փայլուն չէ:

Ընկճուած զանգուածները, ինչպէս միշտ, կամ պիտի լքեն ճակատը եւ պանդխտանան, կամ գլուխ ծռելով պիտի սպասեն, որ հրաշք մարդ մը, հեքիաթի Նախախնամական հերոս մը գայ, եւ իրենց համար շագանակները հանէ կրակէն, որպէսզի իրենց ձեռքերը չայրին:

Եւ եթէ հեքիաթի հերոսը չգայ...

Հայաստանէն մաս առ մաս կը պոկուին հողեր եւ կ'ըլլան Էյվազլի ու Չայգամի, մենք ալ կը մոռնանք հայրենի անուանումները եւ կը կորսնցնենք տէր ըլլալու գիտակցութիւնը: Կ'ըլլանք անկամ եւ անգործ հանդիսատես:

Իշխանութիւնը, նոր անունով, նոր դասաւորումով, ինք կը կասեցնէ իշխանութիւնը, ինչպէս ըսած է իմաստասէր Մոկսեքիէօն:

Գոհաբանութեան Օրը

Սկիզբը Էջ 03

Ահաւոր ձմեռ մըն էր, որ անցուցին այդ խեղճ պանդուխտները օտար ափերու վրայ ոչ միայն ֆիզիքական գրկանքներու ենթարկուեցան, այլ նաեւ մարդկային մեծ կորուստներ ունեցան: Ահա այս տեսակ պայմաններու մէջ այդ Պանդուխտ Հայրերը իրենց երախտագիտութիւնը կը յայտնէին Աստուծոյ:

Երրորդ, Գոհաբանութիւնը թէեւ ներքին գոհունակ ապրումն է մը կը ծնի, բայց առանց արտայայտութեան կը դառնայ անիմաստ եւ ընդունայն: Առօրեայ ընդհանրացած ասացուածք մը կայ հետեւեալ խօսքերով—«Եթէ չգործածես՝ կը կորսնցնես»: Չարտայայտուած երախտագիտութիւն մը շուտով կը չքանայ ու կը մեռնի, մինչ արտայայտուած շնորհակալութիւնը օրինաբեր կը դառնայ թէ՛ զայն մատուցանողին եւ թէ՛ զայն ընդունողին համար: Միւս կողմէ, արտայայտուած երախտագիտութիւնը ոչ միայն հոգեպէս կը վստմացնէ ենթական, այլ զայն տուողն ու ստացողը կը ստեղծեն հոգեկցութիւն մը, երկուստեք ներքուստ հոգեկան կապ մը:

Հարց կը ծագի, թէ ինչպէ՞ս կարելի է յայտնել երախտագիտութիւն: Դարեր առաջ, վաղեմի եբրայեցի Սաղմոսեագուն այս մասին մտածած ատեն, կը հարցնէ, «Ի՞նչ հատուցանեմ Տիրոջը՝ Անոր ինծի ըրած բոլոր բարութեանը փոխարէն» (Սաղմոս 116.12): Սաղմոսեագուն այն եզրակացութեան կը հանգի որպէս պատասխան իր իսկ հարցումին թէ ինք իր երախտագիտութիւնը

պիտի յայտնէր *խօսքով, գործով եւ տալով*:

Առաջին, իր երախտագիտութիւնը պիտի արտայայտէր *խօսքով*. «պիտի փառաբանեմ Տիրոջը անունը» (Սաղմոս 116.13):

Երկրորդ, իր երախտագիտութիւնը պիտի արտայայտէր *գործով*, «Տիրոջը պիտի ծառայեմ» (Սաղմոս 116.16):

Երրորդ, իր երախտագիտութիւնը պիտի արտայայտէր *տալով*. «Իմ ուխտերս Տիրոջը պիտի հատուցանեմ» (Սաղմոս 116.18):

Սաղմոսեագուն փորձառութեամբ այն եզրակացութեան հանգած էր, թէ գոհաբանութեան երեք ազդու արտայայտութիւններն են *խօսք, գործ, եւ նուիրում* (տալ):

Ինչպէս անցեալին, ներկայիս ալ երախտագիտութեան այս երեք արտայայտութիւնները նոյնչափ ազդու են: Ի՞նչ մեծ օրինութիւն է երկուստեք «շնորհակալ եմ» բառերը թէ՛ արտասանողին եւ թէ՛ լսողին համար: Բայց որքա՞ն մարդիկ ժլատ են այս զոյգ երախտագիտական բառերը իրենց շրթներով արտասանել:

Երախտագիտութիւն արտայայտելու գործնական եւ ազդեցիկ այլ կերպերէն մէկն ալ բաժնել է մեր շուրջիններուն հետ այն բոլոր բարիքները, պարգէներն ու շնորհները որ մեր Երկնաւոր Հայրը տուած է մեզի, ըլլան անոնք նիւթական, շօշափելի պարգէներ կամ մտաւոր ու հոգեւոր շնորհներ:

Թող յառաջիկայ Գոհաբանութեան Օրը մարմնական հաճոյքներէ, ընտանեկան համախմբումներէ, կերուխումէ եւ ընկերային վայելքներէ աւելի բան մը դառնայ ամէնուն համար: Թող այդ օրուան խորհուրդը ոչ միայն Գոհաբանութեան Օրուայ, այլ նաեւ մեր ամենօրեայ կենցաղին յարացոյց դառնայ:

Օտար Բարքեր

Սկիզբը էջ 03

Արդարեւ, Վալերիանո Ֆաթիքա անունով այդ քանդակագործը վիշապի մը գլուխը (տես նկարը) քանդակած է ձմերուկին վրայ: Այդ վիշապի գլուխով ձմերուկը անմիջապէս հռչակ առնելով՝ տարածուած է աշխարհով մէկ:

Եթէ լաւ դիտէք, պիտի տեսնէք թէ որքան մանրամասնութեամբ ան ներկայացուցած է նրբաճաշակ իր ստեղծագործութիւնը: Արդեօ՞ք յաւերճական արժէք մը պիտի ներկայացնէ այդ գլուխագործոցը, չեմ կարծեր՝ որովհետեւ ձմերուկը շուտով պիտի լիսկի եւ աղբի թիթեղին պիտի արժանանայ: Բայց եթէ ձի ունի, կրնայ անոր

ստամոքսին արժանանալ: Ասոր կ'ըսեն՝ ըստ Շեքսպիրի, «Բազում աղմուկ վասն ոչինչի»: Այսինքն, Much ado about nothing . . . Հասկցողին՝ շատ բարեւեր ու վերջ:

ՄԱՍԼՈՅ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հ.Բ.Ը.Ս.Ը Բաց Քննարկման Հանդիպում Կ'ունենայ Արցախի Պետական Նախարար Արտակ Բեկլարեանի Հետ

Սկիզբը էջ 02

Անգէն քաղաքացիներու սպանութեան վերջին դէպքերու լոյսին տակ, քննարկման առարկայ դարձաւ Ռուս խաղաղապահներու պարագան եւ անոնց հեղինակութիւնը Ատրպէյճանական ոտնձգութիւններու նկատմամբ: Բեկլարեան նշեց, թէ Ռուս խաղաղապահներու ներկայութիւնը Արցախի կայունութեան գրաւականն է: Ան ըսաւ, թէ Ատրպէյճանը դժգոհ էր տիրող ժողովրդագրական իրականութենէն, տրուած ըլլալով որ ան կը նախատեսէր թէ իր շղթայագերծած ռազմական գործողութիւններուն իբր արդիւնք, տարածաշրջանէն լայնածաւալ եւ վերջնական արտագաղթ տեղի պիտի ունենայ, ինչ որ չպատահեցաւ: Ատրպէյճանական զինեալ ջոկատներ, շարունակաբար կը փորձեն բախումներ հրահրել խաղաղապահ ուժերուն հետ, թերզնահատելով եւ վտանգելով անոնց առաքելութիւնը: «Մենք դրական գործակցութիւն ունինք Ռուս խաղաղապահներուն հետ: Անոնք յաճախ անել կացութեան կը մատնուին, որովհետեւ պաշտօնական կանոնագրութեամբ լիազօրուած չեն հետազօտելու եւ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու զինադադարի խախտումներու պարագային», ըսաւ ան:

Նախ քան Պետական Նախարարի պաշտօնին ստանձնումը, Բեկլարեան հռչակի տիրացած էր որպէս Արցախի Մարդու Իրաւունքներու Պաշտպան: Որպէս այդ, ան հետեւողականօրէն հաւաքագրած ու վաւերագրած էր մարդու իրաւունքներու խախտման եւ դաժանութեան բազմաթիւ պարագաները, որոնց ենթարկուած էր Արցախի բնակչութիւնը պատերազմին եւ անոր յաջորդող դիւրաբեկ զինադադարի ընթացքին: Որպէս իրաւապաշտպան, ան լուսաբանեց

միջազգային բեմի վրայ արդարութեան հասնելու բազմաթիւ կարելիութիւնները, մասնաւորաբար շեշտելով ցարդ Ատրպէյճանի մէջ ապօրինաբար պահուող ռազմագերիներու պարագան: «Մենք բժախնդրօրէն վաւերագրած ենք դաժանութեան բազմաթիւ պարագաներու մանրամասնութիւնները, սակայն չենք յաջողած հետաքննութիւն իրականացնել այն հազարաւոր ոճրային արարքներուն ուղղութեամբ, զորոնք կատարած է Ատրպէյճանական կողմը: Բազմաթիւ պաշտօնական յայտարարութիւններ կատարուած են դիմագետներու եւ մարդկային իրաւանց գործիչներու կողմէ, բայց ցարդ որեւէ փոփոխութիւն չենք տեսած Ատրպէյճանի գործելաոճին մէջ, նաեւ կը սպասենք տեսնելու թէ ինչ գործնական արդիւնք պիտի ունենան այդ յայտարարութիւնները», ըսաւ Բեկլարեան: Բեկլարեան նաեւ բացատրեց, թէ Ատրպէյճանի բռնատիրական քաղաքականութեան իրահրած հայատեսցութեան մթնոլորտին մէջ, կարելի չէ իրականացնել անցումային արդարադատութեան կամ հաշտութեան որեւէ փորձ: Ան կոչ ուղղեց ներկաներուն իրենց հաղորդակցական ցանցերուն միջոցաւ իրազեկել իրենց շրջանակները մարդկային իրաւանց շարունակական խախտումներուն նկատմամբ: Ան նշեց, թէ մինչ Արցախի կառավարութիւնը գլխաւորաբար կը յենի Հայաստանի Հանրապետութեան վրայ, այս խնդիրներու բարձրաձայնումին եւ հետապնդումին ուղղութեամբ, կարեւոր կը նկատէ նաեւ Սփիւռքի աջակցութիւնը:

Այն հարցումին թէ Սփիւռքը ի՞նչ ձեւերով կրնայ առաւելագոյնս օժանդակել Արցախին, Բեկլարեան մատնանշեց, թէ կարողութիւններու մշակումը ազգաշինութեան գործընթացին մաս կը կազմէ: Իւրաքանչիւր անձ իր կարողութիւններուն եւ մասնագիտական հմտութիւններուն միջոցաւ կրնայ օգտակար հանդիսանալ: «Շարունակաբար մեկուսացուած ապրելով եւ անվտանգութեան մտահոգութիւններուն եւ սպառնալիքներուն ենթակայ ըլլալով, դժուար է լայնահորիզոն տեսլական եւ հեռանկարներ ունենալ», ըսաւ ան:

Շաբ. էջ 08

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Մեր լեզուն մեր խիղճն է դա,
Սուրբ հացը մեր սեղանի,
Մեր հոգու կանչն է արդար
Ու համը մեր բերանի:
Մեր լեզուն ծովին է մեր տան,
Մեր կշիռն աշխարհի մէջ,
Նա աղն է մեր ինքնութեան,
Էութեան խորհուրդը մեր:

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

20 2021
ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Կրկ	Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ՅՈՎՍԷՓ ԵՂՈՅԵԱՆ
(1933 – 2019)
«Ծաղիկներ»

ՄԱՍԼՈՅ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հ.Բ.Ը.Մ.Ը Բաց Քննարկման Հանդիպում Կ'ունենայ...

Շաբ. Էջ 07-ԷԼ

«Սփիւռքահայերը կրնան իրենց աջակցութիւնը ընձեռել յարափոփոխ պայմաններուն յարմարելու ճկուն մշակոյթի ստեղծումին ուղղութեամբ»: Ան նշեց, թէ Արցախի գործարարական իւրաքանչիւր մարզ, կրնայ օգտուիլ հեռանկարային Նոր ուղղութիւններէ, կարողութիւններու մշակումը նոյնպէս, անհրաժեշտ է անորոշութեամբ յատկանշուող տարածաշրջանին մէջ կայուն զարգացում իրականացնելու համար:

Պատասխանելով նաեւ ազատ առեւտուրի եւ տնտեսական զարգացման հեռանկարներու կապակցութեամբ, անվտանգութեան անցակէտերու եւ Արցախի անվտանգութեան կառոյցներու ամրապնդումին վերաբերեալ հարցումներու, Բեկլարեան նաեւ նշեց, թէ ներկայիս օտարահպատակներ պէտք է մուտքի արտօնագիր ստանան Արցախի Երեւանի դեսպանատունէն, ինչ որ յաճախ առաջին փորձով կարելի չըլլար իրականացնել: Ան խոստացաւ թէ շուտով համացանցի միջոցաւ դիմում ներկայցնելու կարելիութիւն պիտի ստեղծուէր, դիւրացնելու համար սփիւռքահայերու ճամբորդութիւնը:

Արցախ, կեցութեան եւ ներդրումներ իրականացնելու նպատակներով: Աշխոյժ քննարկումէ մը ետք, որ կ'ընդգրկէր արտագաղթի եւ Արցախի հիմնահարցը լրատուական ցանցերու մէջ լիարժեք ներկայացնելու խնդիրները, Արտակ Բեկլարեան ներկայացուց այն հինգ հիմնասիւնները, որոնց վրայ, իր հայեցողութեամբ, հիմնուած պիտի ըլլայ Արցախի ապագան: Անվտանգութիւն, տնտեսական կայուն զարգացում, ժողովուրդի թուաքանակի աճ, կրթութիւն եւ կառավարական գործը համակարգ: «Արագ լուծումներ չկան» ըսաւ ան: «Հինգ հիմնասիւններու պահպանումին համար անհրաժեշտ են նոյնքան արդիւնաւոր հինգ համապատասխան բաղադրիչներ: Ներհայեցողութիւն, միասնականութիւն, յարատեւութիւն, ռազմավարական մտածողութիւն եւ սատարելու ոգի»:

Պարզաբանելով այս վերջին գաղափարը, ան ըսաւ, «Մենք պէտք է հասկնանք, որ իւրաքանչիւր ազգ, յատկապէս մեր հայ ազգը, մարդկութեան սատարելու իր առաքելութիւնը ունի: Մենք առանձին չենք երկրի վրայ: Մենք շատ բան տուած ենք մարդկութեան: Մենք պէտք է կերտենք ազգ մը, որ պիտի ճանչցուի իր ծառայութիւններով»:

Հայկական Լուրեր

Գերիներու Հարցը ՄԻԵԴ-ի Առջեւ

Ատրպէյճանի կողմէ Նոյեմբեր 16-ին սանձազերծուած մարտական գործողութիւններու հետեւանքով գերեվարուած եւ անհետ կորսուած համարուող անձերու հարցով յառաջիկայ օրերուն անյապաղ միջոցի կիրառման դիմում-խնդրագրեր պիտի ուղարկուին Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարան: Այս մասին յայտնեց իրավապաշտպան Սիրանուշ Սահակեանը:

«Մենք թէ՛ անհետ կորած, եւ թէ՛ գերեվարված անձերու ընտանիքներէն արդէն տեղեկութիւններ ստանում ենք, դէպքերն ուսումնասիրում ենք: Եւ բնականաբար անյապաղ միջոցի դիմում-խնդրագրեր ուղարկուելու են ՄԻԵԴ, այս առումով պրոցեսներ կան: Մենք նաեւ հաշուի ենք առնելու միջպետական զանգատի շրջանակում ընթացող գործընթացները, որպէսզի բացառենք կրկնողութիւնը», ըսաւ Սահակեանը:

Անոր խօսքով՝ առաջնային խնդիրը անձերու ֆիզիքական անձեռնմխելիութիւնը եւ կեանքը

պաշտպանութեան տակ վերցնելու հարցն է: Եւրոպական դատարանը անյապաղ միջոց չի կիրառեր ազատ արձակելու տեսքով: Սակայն Սահակեանը յիշեցուց ՄԱԿ-ի միջազգային արդարադատութեան դատարանին մէջ ընթացող գործընթացներու մասին. Հայաստանը Ատրպէյճանի դէմ հրատապ միջոցներ կիրառելու պահանջ ներկայացուցած է ՄԱԿ-ի դատարանին մէջ, անով Հայաստանը, ի թիւս այլ պահանջներու, կը պնդէ անյապաղ վերադարձնել հայ ռազմագերիները, փակել ռազմական աւարի պուրակը: «Յոյս ունենք, որ մի քանի շաբաթների ընթացքում իրաւական որոշում կ'ունենանք այս հարցի վերաբերեալ», ըսաւ Սահակեանը:

Միաբարութեան եւ Յիշատակի Պաշտամունք

Միսաք Ներսէսեանի մահուան առաջին տարելիցին առիթով՝ Միաբարութեան եւ Յիշատակի պաշտամունք պիտի կատարուի Կիրակի, 21 Նոյեմբեր 2021-ի առաւօտեան ժամը 10:30-ին, Էշրէֆիէի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին մէջ:

Նուիրատուութիւններ՝ «Միսաք Ներսէսեան» Յիշատակի Ֆոնտին

Միսաք Ներսէսեանի մահուան (20 Նոյեմբեր 2020ին) առիթով՝ Հայկազեան Համալսարանին «Միսաք Ներսէսեան» Յիշատակի ֆոնտին եւ Հայ Աւետարանական Կեդրոնական Բարձրագոյն Վարժարանին կատարուած նուիրատուութիւններու գումարը առ այսօր կազմեց 30,000 ամերիկեան տոլար:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ներսէսեան ընտանիք իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ բոլոր այն սիրելիներուն, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, հեռաձայնով, նամակով եւ առցանց միջոցներով իրենց ամուսնոյն, հոր եւ հարազատին՝ Միսաք Ներսէսեանին կորուստին վիշտը կիսեցին:

Շնորհակալութիւն նաեւ բոլոր այն ազնուահոգի անձերուն, որոնք Հայկազեան Համալսարանի «Միսաք Ներսէսեան» Յիշատակի ֆոնտին եւ Հայ Աւետարանական Կեդրոնական Բարձրագոյն Վարժարանին սրտաբուխ նուիրատուութիւններ կատարեցին:

ՀԲԸՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԿԱՆ ԵՐԱՅԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հ.Բ.Ը.Մ. - ԼԻԲԱՆԱՆ

Տիկնանց Մասնաճիւղերու Համախմբում

Հայկական Աւանդական Պաշար ԳՐԱԴՈՒԱԾ ՕՐԵՐ՝

Ուրբաթ 10 եւ Շաբաթ 11 Դեկտեմբեր 2021

ՀԲԸՄիութեան Տեմիրճեան Կեդրոն.

Դաւանելով ռամկավար եւ ազատական սկզբունքներ, կը հաւատանք բազմակարծութեան եւ ազատ խօսքի իրաւունքի: Հետեւաբար՝ թերթիս մէջ հրատարակուած գրութիւնները անպայման չեն արտայայտեր խմբագրութեանս տեսակետը: Կամքէ անկախ սպրդած վրիպակներու պարագային, կ'ապաւինինք յօդուածագիրներուն եւ մեր ընթերցողներուն ներողամտութեան: